

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Vajk Kálmán ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Pomázi Miklós jogtanácsos által képviselt Közép-magyarországi Regionális Államigazgatási Hivatal alperes ellen helyi adóügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Pest Megyei Bíróság által 2009. május 4. napján hozott 1.K.27.165/2008/7. számú ítélet ellen az alperes által 10. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán eljárva - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t

A Legfelsőbb Bíróság a Pest Megyei Bíróság 1.K.27.165/2008/7. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 30.000 /harmincezer/ forint elsőfokú és 15.000 /tízenötezer/ forint felülvizsgálati perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 45.900 /negyvenötezer-kilencszáz/ forint kereseti - és 45.900 /negyvenötezer-kilencszáz/ forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

S. Polgármesteri Hivatalának Jegyzője 2008. május 15-én a ... szám alatti ingatlan (továbbiakban: ingatlan) kapcsán a felperest építményadó bevallás benyújtására szólította fel.

A felperes a 2008. június 2-án benyújtott 40382/2008. iktatószámú bevallásában úgy nyilatkozott, hogy az ingatlan tekintetében vagyoni értékű jog (haszonélvezeti jog) jogosultja, az adóköteles építmény 147 m², a számított fizetendő adót pedig 147.000 Ft-ban jelölte meg.

S. Polgármesteri Hivatal jegyzője, mint elsőfokú önkormányzati adóhatóság - 2003-2008. évekre - kötelezte felperest mindösszesen 764.400 Ft építményadó megfizetésére.

A felperes fellebbezése alapján eljáró alperes - a B-42-18145/1/2008. számú határozatában - az elsőfokú önkormányzati adóhatóság határozatát helybenhagyta.

Az alperes érdemi döntését a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Htv.) 1.§.(1) bekezdésére, 5.§-ára, 10.§ (1) bekezdés c./ pontjára, 11.§ (1) bekezdésére, 12.§ (1) bekezdésére, 14.§ (1) bekezdésére, 25.§ (1) bekezdésére 52.§ 7. pontjára, az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 164.§ (1) bekezdésére, valamint S. Önkormányzat Képviselőtestületének 19/2002. (XII.6.), 25/2003. (XII.13.), 41/2004. (XII.8.) és 39/2006. (XII.18.) rendeleteibe (továbbiakban: R) foglaltakra alapította.

Határozatát azzal indokolta, hogy a felperes az építményadó alanya, mert bevallása szerint az ingatlan tekintetében vagyoni értékű jog jogosultja. Nem fogadta el a felperes érvelését, mely szerint haszonélvezeti joga csak az ingatlan szerzés kori állapotához igazodóan, azaz a telek vonatkozásában állna fenn.

A felperes keresetében az alperesi határozat - elsőfokú határozatra is kiterjedő - hatályon kívül helyezését kérte.

Azzal érvelt, hogy nem tekinthető az építményadó alanyának, mert haszonélvezete nem terjed ki a felépítményre. Hivatkozott arra is, hogy az épület tulajdonosa, leánya az építési-és használatbavételi engedélyezési eljárás irataiból megállapíthatóan haszonélvezettel terhelt beépítetlen földterületre épített, ezért az alperes a valós tényállást mellőzve hozta meg döntését.

Az alperes ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását kérte. Kifejtette, hogy az Art. 125.§ (5) bekezdése értelmében a bevallásban foglaltaktól nem térhetett el, és az adó a felperes bevallása alapján került megállapításra. Az volt a jogi álláspontja, hogy a felperes által hivatkozott építésigazgatási eljárások iratai nem alkalmasak a közhiteles ingatlan-nyilvántartás adataitól eltérő vagyoni értékű jog igazolására.

A megyei bíróság a felperes keresetét alaposnak találta, és az alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte.

A megyei bíróság ítéletében azt állapította meg, hogy a felperes lánya kapott építési-és használatbavételi engedélyt az ingatlanra, a felperes a telekingatlanra és a felépítményre soha nem gyakorolta a haszonélvezeti jogát, mert életvitelszerűen B.-n lakik. „Kötelezése tehát a helyben lakó tulajdonos részéről megvalósuló mentességi okra figyelemmel nem minősíthető a hatóság részéről a helyi adókimutatáshoz való joga rendeltetésszerű gyakorlásának”.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, kérte annak hatályon kívül helyezését és a felperes

keresetének elutasítását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett új eljárás elrendelését.

Az alperes azzal érvelt, hogy a jogerős ítélet nem felel meg a polgári perrendtartásról szóló 1952. III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 221.§ (1) bekezdésének, ellentétben áll az Art. 25.§ (1) bekezdésével, 125.§ (5)-(7) bekezdéseivel, a Htv. 12.§ (1) bekezdésével. Kifogásolta, hogy a jogerős ítélet nem tartalmazza a döntés alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezéseket, hivatkozott téves jogalkalmazásra, és kifejtette, hogy a határozatába foglalt döntés megalapozott és jogszerű volt.

A felperes érdemi ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte. Azzal érvelt, hogy a bevallást az adóhatóság felhívására nyújtotta be, a haszonélvezet fogalmát pedig nem lehet kiterjesztően értelmezni, hangsúlyozta, hogy nem tekinthető az építményadó alanyának, mert a felépítményt leánya létesítette.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság - a Pp. 275.§ (1) bekezdése alapján eljárva - az iratok alapján a következő tényállást állapította meg:

Az ingatlan-nyilvántartás adatai szerint az ingatlan 734 m² alapterületű „kivett lakóház és udvar”, amely az 1999. évben történt adásvétel folytán 1/1-ed részben a felperes leányának a tulajdona, aki az ingatlanban lakik. A felperesnek, aki B.-n él saját lakásában, az ingatlanon az 53458/1999. /09.06/ bejegyző határozat alapján holtig tartó haszonélvezeti joga áll fenn.

Az Art. 1. § (2) bekezdése értelmében az adózó és az adóhatóság az Art.-nak és más törvényeknek megfelelően gyakorolhatja jogait és teljesítheti kötelezettségeit.

Valamennyi adójogszabály nemcsak az Art., hanem a személyi jövedelemadóról, a társasági adóról, az általános forgalmi adóról, és a helyi adóról szóló törvény is tartalmaz - egyebek mellett - rendelkezéseket az adóalanyára, az adókötelezettség keletkezésére, és rögzít „fogalmakat” továbbá „értelmező rendelkezéseket”. Ezek mindig az adott konkrét pénzügyi jogviszony kapcsán határozzák meg az egyes fogalmak jelentését, tartalmát, és - kifejezett törvényi felhatalmazás nélkül - nem lehet eltekinteni az alkalmazásuktól. Más (nem pénzügyi) jogszabály fogalom-meghatározása vagy egyéb rendelkezése kizárólag kifejezett, erre irányuló törvényi felhatalmazás alapján, az abban meghatározott körben vagy akkor alkalmazható, ha azt az adójogszabály nyilvánvalóan lehetővé teszi.

A Htv. 11.§ (1) bekezdése értelmében adóköteles az önkormányzat illetékességi területén lévő építmények közül a lakás és a nem lakás céljára szolgáló épület, épületrész (a továbbiakban együtt: építmény).

A Htv. 12.§ (1) bekezdése alapján az adó alanya az, aki a naptári év első napján az építmény tulajdonosa. Amennyiben az építményt az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyoni értékű jog terheli, az annak gyakorlására jogosult az adó alanya.

A Htv. Értelmező rendelkezések 3. pontja alapján vagyoni értékű jog: a kezelői jog, a vagyonkezelői jog, a tartós földhasználat, a haszonélvezet, a használat joga - ideértve a külföldiek ingatlanhasználati jogát is -, a földhasználat és lakásbérlet; a 49. pont értelmében pedig az ingatlanon fennálló vagyoni értékű jog jogosítottja az a személy vagy szervezet, aki/amely az ingatlan-nyilvántartásban a vagyoni értékű jog jogosítottjaként feltüntetésre került.

Az Art. 14.§ (1) bekezdése értelmében az adózó az adó megfizetése érdekében köteles a törvényben előírt bevallás benyújtására. Az Art. 25.§ (1) bekezdés c) pontja szerint az adóhatóság az adót, a költségvetési támogatást bevallás alapján kivetéssel, kiszabással, adatszolgáltatás alapján adóhatósági adó-megállapítás útján, illetőleg utólagos adó-megállapítás keretében állapítja meg.

A felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából releváns tényállásra és az előzőekben ismertetett- az adójogi jogvita eldöntésére irányadó pénzügyi rendelkezésekre figyelemmel -az állapítható meg, hogy az alperes megalapozottan és jogszerűen jár el, amikor a felperest a bevallás és a közhiteles ingatlan-nyilvántartás adatai alapján adófizetésre kötelezte. A felperest ugyanis a Htv. 12.§ (1) bekezdése alapján - figyelemmel az Értelmező rendelkezések 49. pontjára is - a kogens adójogi jogszabály értelmében az adó alanyának kell tekintetni. A jelen perbeli jogvita eldöntésére irányadó pénzügyi jogszabályok nem adnak lehetőséget arra, hogy az adóhatóság az építésigazgatási eljárások iratai alapján határozza meg az adó alanyát, és nem teszik lehetővé azt sem, hogy az adóhatóság figyelembe vegye a haszonélvezeti jog terjedelmét, azaz azt, hogy a vagyoni jog jogosultja ténylegesen is gyakorolja-e a jogát. A Htv. 12.§ (1) bekezdése ugyanis nem a vagyoni értékű jog gyakorlásához, hanem a magához az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyoni értékű joghoz, a vagyoni értékű jog gyakorlására való jogosultsághoz fűz joghatást.

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 16.§ (1) bekezdése és a Htv. 1.§ (1) bekezdése alapján S. Önkormányzatának Képviselő-testülete által megalkotott R. 4.§ (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy az építményadó megfizetése alól mentes az a magánszemély, akinek az ingatlana az ingatlan-nyilvántartásban lakásként, vagy nem lakás céljára szolgáló épületként van bejegyezve, és adóév január 1-jén bejelentett lakóhellyel

rendelkezik S. Önkormányzat illetékességi területén. E mentesség igénybevételeinek feltételeit az R. 4.§ (3) bekezdés a) és b) pontjai határozzák meg. A R. egyértelmű, kötelezően alkalmazandó szabályozást rögzít, és a nem helyben lakó adóalanynak minősülő magánszemély részére nem ad mentességet az építményadó megfizetése alól. Nem mentesíti továbbá a felperest az adófizetés alól az, hogy bevallását az adóhatóság felszólítására nyújtotta be, mivel ezt - az Art. 32.§ (2) bekezdése értelmében- az adókötelezettség keletkezését követő 15 napon belül meg kellett volna tennie, ezt azonban elmulasztotta. Az alperes ezért, és az Art. 14.§ (1) bekezdése, 25.§ (1) bekezdése alapján a felszólítással, és az ennek alapján benyújtott bevallás szerinti építményadó kivetéssel jogszerűen járt el.

A megyei bíróság - nem vitásan - nem teljes körűen tett eleget a Pp. 221.§ (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségének, mivel ítéletében nem jelölte meg azokat a jogszabályhelyeket, amelyeken érdemi döntése alapul. Ezt azonban - mivel a döntéshez szükséges tények megállapíthatók - Legfelsőbb Bíróság nem tekintette új eljárás elrendelésére is alapot adó eljárási jogszabálysértésnek.

Mindezekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy az alperes határozata megalapozott és jogszerű döntést tartalmaz, ezért a jogerős ítéletet - Pp. 275. § /4/ bekezdése alapján - hatályon kívül helyezte, és a felperes keresetét elutasította.

A Legfelsőbb Bíróság a pervesztes felperest a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pernyertes alperes első fokú és felülvizsgálati perköltségének megfizetésére.

A kereseti és felülvizsgálati eljárási illetékekre vonatkozó ítéleti rendelkezések az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 42.§ (1) bekezdés a./ pontjában, 50.§ (1) bekezdésében és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésében foglaltakon alapulnak.

Budapest, 2010. május 27.

**Dr. Lomnici Zoltán sk. tanácselnök, Dr. Kárpáti Magdolna sk. előadó bíró,
Dr. Kurucz Krisztina sk. bíró**